

Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowy Instytut
Badawczy
Radzików, 05-870 Błonie
Kontakt: e.arseniuk@ihar.edu.pl
www.ihar.edu.pl

Monitoring nasilenia septorioz pszenicy i pszenżyta - 2019.

Septorioza liści i plew może przyczynić się do poważnych strat ilościowych i jakościowych w plonie. Straty w plonie powodowane przez septoriozy zbóż mogą sięgać nawet 53%. Choroba pojawia się zwykle najpierw na dolnych liściach i sukcesywnie postępuje do górnych części rośliny. Septorioza może występować na kłosach (czynnik sprawczy – *Parastagonospora nodorum*) oraz na liściach (*Zymoseptoria tritici*).

Septorioza plew, kłosy pszenżyta
(*Parastagonospora nodorum*)

Septorioza plew, kłosy pszenicy
(*Parastagonospora nodorum*)

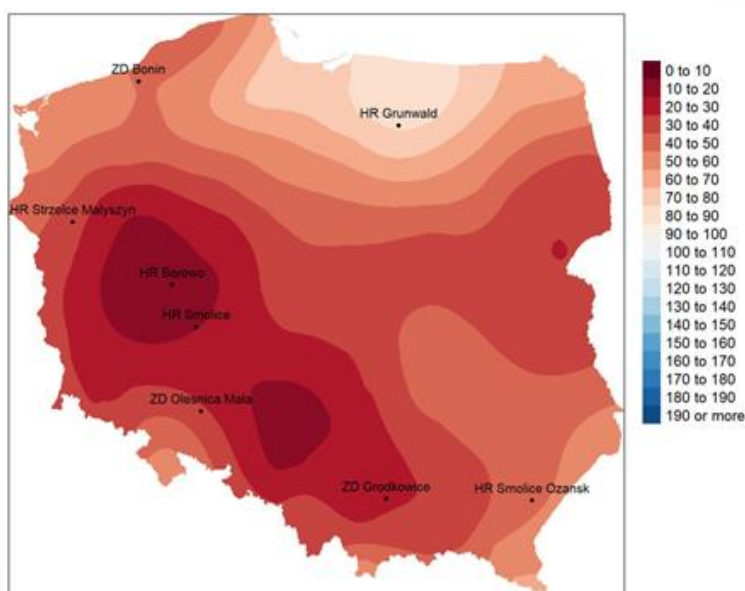
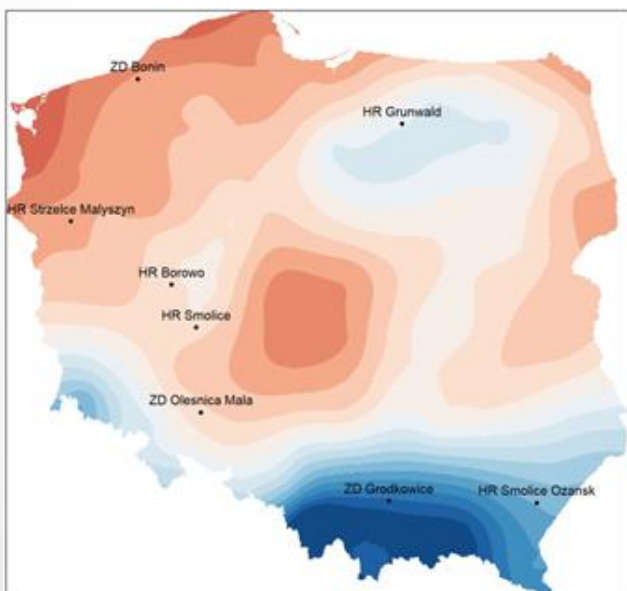

Ocena stopnia porażenia (1 podatny, 9 odporny) przez septoriozy liści (NL) i kłosów (NK) odmian pszenicy i pszenżyta w punktach doświadczalnych.

Gatunek/Odmiana	Średnia NL	Średnia NK
Pszemca ozima	7.3	7.6
Bartązek	6.6	6.3
Bonin	8.6	8.9
Grodkowice	7.7	6.1
Małyszyn	8.0	7.3
Oleśnica Mała	8.2	8.4
Ożańsk	8.7	8.0
Smolice	8.2	7.3
Borowo	7.7	8.8
NIR _{0,05}	0.7	0.6
Pszemżyto ozime	8.2	8.3
Bartązek	8.0	7.3
Bonin	8.3	8.7
Grodkowice	7.9	8.0
Małyszyn	8.3	7.3
Oleśnica Mała	8.7	8.9
Ożańsk	9.0	9.0
Smolice	8.3	7.8
Borowo	8.2	9.0
NIR _{0,05}	0.3	0.7

Gatunek/Odmiana	Średnia NL	Średnia NK
Pszemca ozima	7.3	7.6
Bogatka	7.0	7.7
Fidelius	7.8	7.4
Florus	7.6	7.6
Hondia	7.3	7.5
Medalistka	7.6	7.5
Muszelka	7.5	7.2
Natula	7.9	7.9
Ostroga	8.0	7.9
Sailor	8.1	8.0
Tonacja	8.1	7.8
Pszemżyto ozime	8.2	8.3
Alekto	8.4	8.1
Algoso	8.4	8.5
Atletico	8.2	8.3
Baltiko	8.3	8.0
Borwo	8.4	8.9
Cyrkon	8.0	7.9
Elpaso	7.5	8.9
Fredro	7.7	8.6
Pigmej	8.2	7.6
Salto	7.8	7.8

Sumy opadów w maju i czerwcu 2019.

W 2019 roku warunki agrometeorologiczne były korzystne dla rozwoju septorioz w punktach doświadczalnych zlokalizowanych na południu Polski i w województwie Warmińsko-Mazurskim. W czerwcu notowano niskie sumy opadów co mogło przyczynić się do zahamowania rozwoju septorioz. Najsilniejsze porażenie notowano w Bartązku, Grodkowicach i Borowie. Utrzymuje się trend udziału procentowego patogenów na zbożach objętych monitoringiem, *Z. tritici* pojawiał się najczęściej na pszemicy ozimej, a *P. nodorum* na pszemżyte ozimym.

Udział procentowy gatunków grzybów nekrotroficznych powodujących septoriozę liści pszenicy i pszenżyta w 2018 roku.

Gatunek/Odmiana	% <i>P. nodorum</i>	% <i>P. avenae</i> f.sp. <i>triticea</i>	% <i>Z. tritici</i>	$\chi^2(p)$
Pszenica ozima	2	0	98	0.000
Bartązek	9	0	91	0.000
Bonin	0	0	100	0.000
Grodkowice	0	0	100	0.000
Małyszyn	0	1	99	0.000
Oleśnica Mała	2	2	96	0.000
Ożańsk	0	0	100	0.000
Smolice	0	0	100	0.000
Borowo	1	0	99	0.000
Pszenżyto ozime	46	19	35	0.000
Bartązek	62	11	27	0.000
Bonin	6	18	76	0.000
Grodkowice	58	31	10	0.000
Małyszyn	26	47	28	0.101
Oleśnica Mała	100	0	0	0.135
Ożańsk	0	0	0	
Smolice	27	27	45	0.695
Borowo	30	2	68	0.000

Gatunek/Odmiana	% <i>P. nodorum</i>	% <i>P. avenae</i> f.sp. <i>triticea</i>	% <i>Z. tritici</i>	$\chi^2(p)$
Pszenica ozima	3	0	97	0.000
Bogatka	3	0	97	0.000
Fidelius	0	0	100	0.000
Florus	2	1	97	0.000
Hondia	4	0	96	0.000
Medalistka	8	0	92	0.000
Muszelka	4	0	96	0.000
Natula	3	1	96	0.000
Ostroga	3	0	97	0.000
Sailor	1	0	99	0.000
Tonacja	0	0	100	0.000
Pszenżyto ozime	48	19	32	0.000
Alekto	72	23	5	0.000
Algoso	61	30	9	0.009
Atletico	60	36	4	0.003
Baltiko	41	47	12	0.026
Borwo	83	0	17	0.000
Cyrkon	54	27	19	0.007
Elpaso	56	33	11	0.264
Fredro	11	2	88	0.000
Pigmej	72	18	10	0.000
Salto	67	26	7	0.000

Typowe objawy septorioz zbóż

Parastagonospora nodorum – septorioza liści i plew

Zymoseptoria tritici – septorioza paskowana liści

Czynnik sprawczy

Objawy

Występowanie

Parastagonospora nodorum

Soczewkowate ciemnobrązowe plamy nekrotyczne lub żółte nekrozy, mogą występować na plewach i liściach.

pszenżyto, pszenica, jęczmień, żyto

Parastagonospora avenae

Soczewkowate ciemnobrązowe plamy nekrotyczne, patogen występuje najczęściej na liściach.

Owies, pszenżyto, pszenica

Zymoseptoria tritici

Ciemnobrązowe plamy nekrotyczne o nieregularnym kształcie, ograniczone żyłkowaniem, patogen występuje na liściach. Bardzo często obserwuje się obfite zarodnikowanie. Typowe objawy widoczne są na fotografiach zamieszczonych powyżej.

Pszenica, pszenżyto

Projekt został sfinansowany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w ramach Programu Wieloletniego na lata 2015-2020.

„Tworzenie naukowych podstaw postępu biologicznego i ochrona roślinnych zasobów genowych źródłem innowacji i wsparcia zrównoważonego rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowego kraju”
Więcej informacji o projekcie można znaleźć pod adresem: <http://pw.ihar.edu.pl/>